

บทบาทของศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูฯ กับบริการ ผู้ป่วยสายตาเลือนราง

พญดารณี สุวพันธ์

ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

เป็นศูนย์วิชาการ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2534
โดยพระมหากรุณาธิคุณของ “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

ปัจจุบัน ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ ได้พัฒนาตนเองให้ก้าวสู่การ
"เป็นองค์กรนำด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ระดับสากลมุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของ
ประชาชนโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน"

ภารกิจสำคัญขององค์กร

ภารกิจตามกฎหมายกระทรวง 2552

- ▶ ตามประกาศเรื่อง “กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2552” ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 126 ตอนที่ 98 ก ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2552
- ▶ กำหนดบทบาทให้ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1

- ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แก่คนพิการและผู้ป่วยตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2

- ศึกษาวิเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์โดยเฉพาะในกลุ่มคนพิการ

3

- ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์โดยเฉพาะกลุ่มคนพิการแก่สถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

4

- จัดให้มีบริการเพื่อรองรับการส่งต่อผู้ป่วยระดับตติยภูมิด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์โดยเฉพาะในกลุ่มคนพิการ

5

- ให้การเพิ่มพูนความรู้และทักษะการปฏิบัติงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แก่แพทย์และบุคลากรทางด้านสุขภาพในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ภารกิจตามพรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550

- ▶ มาตรา 20 คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐดังต่อไปนี้
- ▶ (1) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

นำมาสู่...

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดย
กระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์
เครื่องช่วยความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการ สำหรับคนพิการ
พ.ศ.2552

ข้อ 2 ได้ระบุถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพในเรื่องต่างๆ จำนวน 26 รายการ (จาก
เดิม 13 รายการ)

ข้อ 6 ให้ศูนย์สิทธิบัตรเพื่อการฟื้นฟูฯ เป็นหน่วยประสานงานและสนับสนุนงาน
ด้านวิชาการ เทคโนโลยีด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การวิจัย
พัฒนานวัตกรรม รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่มีมูลค่า
สูงเฉพาะกรณี ที่กฎหมายหรือระเบียบของหน่วยงาน ของรัฐมิได้กำหนดไว้

พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

พญ.ดารณี สุวพันธ์

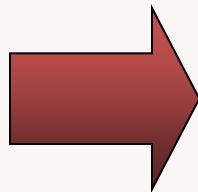
ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
พ.ศ. 2534

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก
เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.สถิติคนพิการ

1.การสำรวจความพิการสำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.สถิติการดำเนินงานจดทะเบียนคนพิการทั่วประเทศ;

พ .ม.

1.การสำรวจความพึงการในประเทศไทย 2550

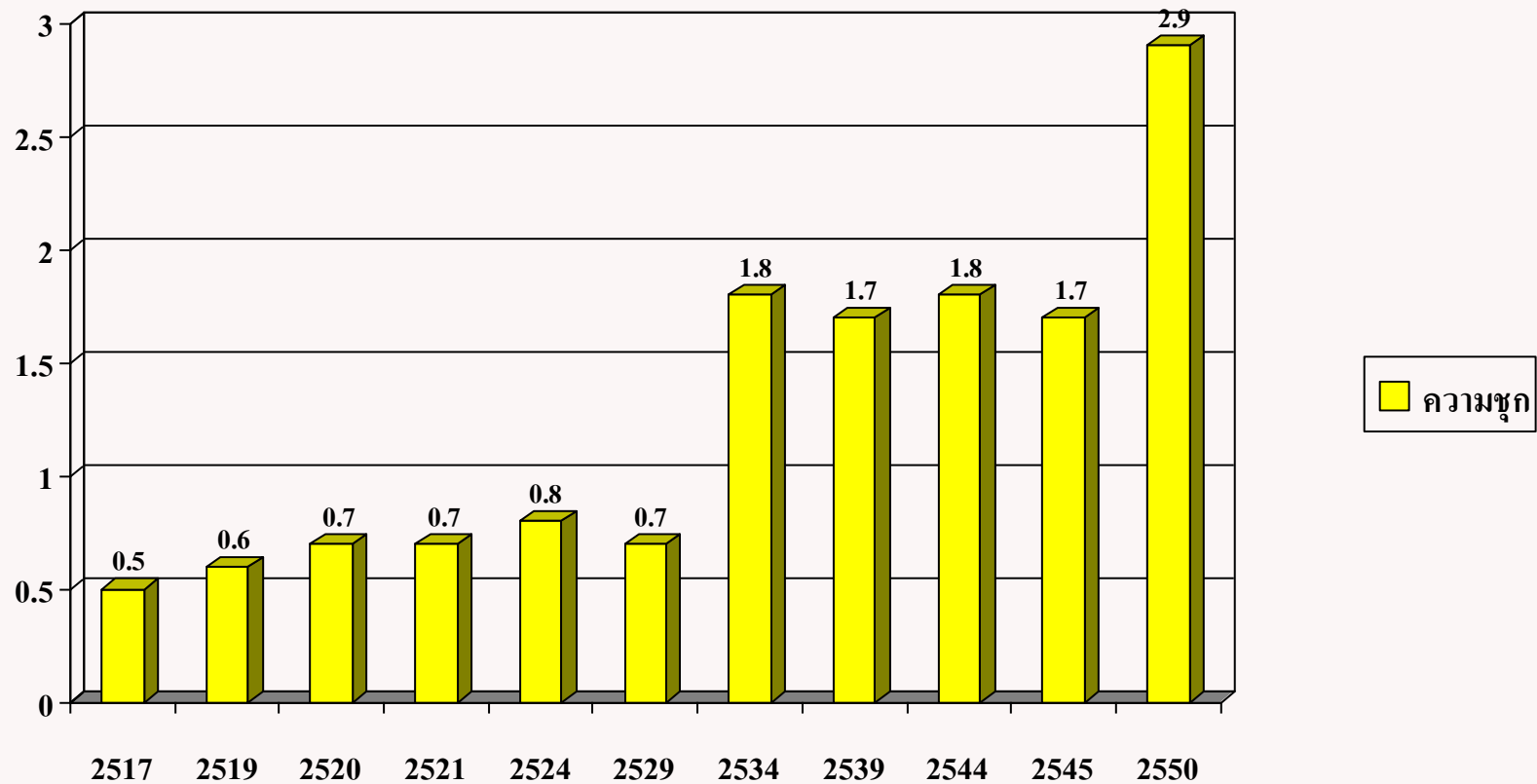
1.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ความชุก 2.9% ประชากร

= 1,899,500

การสำรวจความพิการในประเทศไทย

สถิติการจดทะเบียนคนพิการทั่วประเทศ

ตามพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

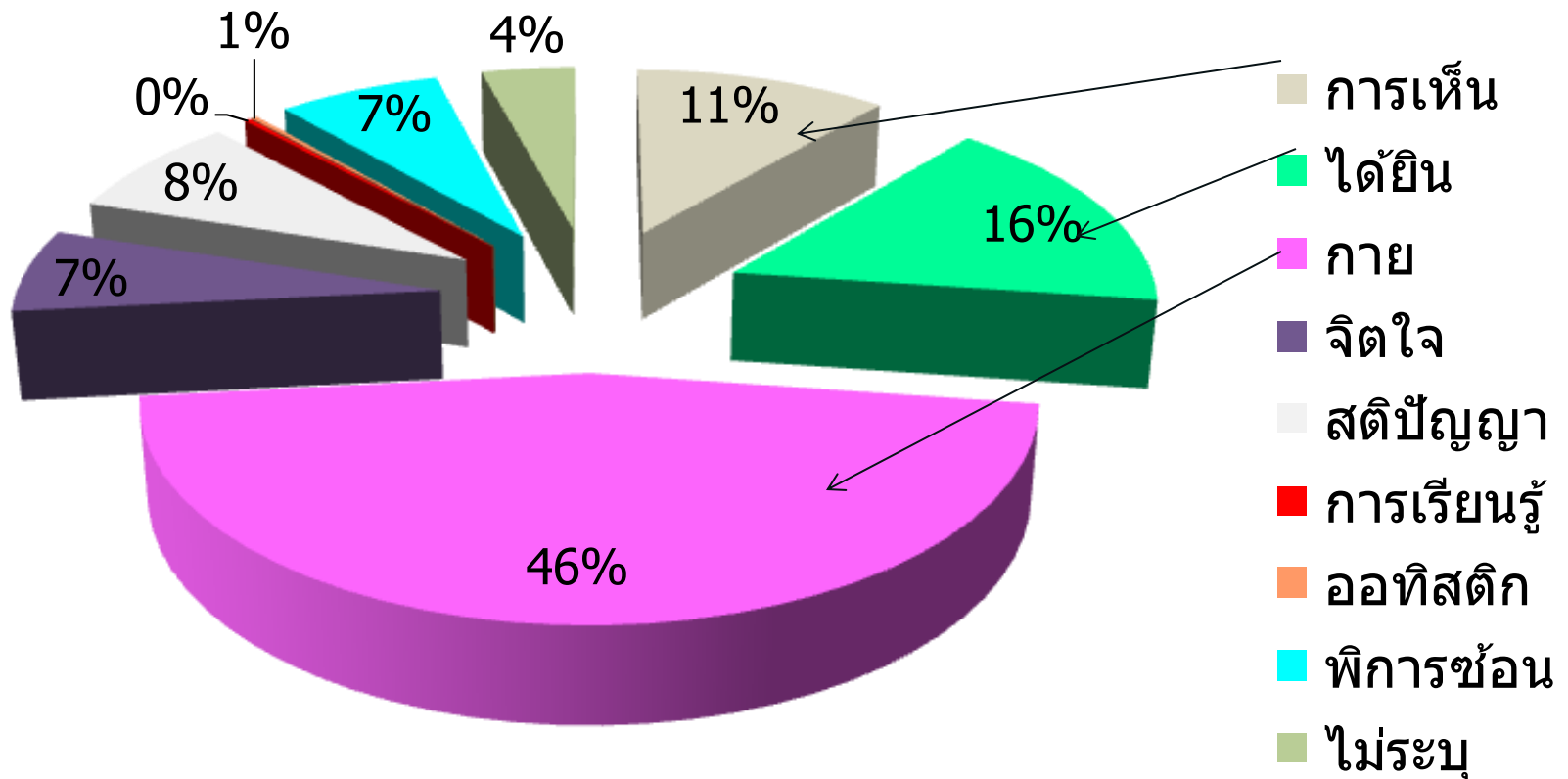
ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2556		
กลาง-ตะวันออก	276,391 คน	20.65%
เหนือ	307,549 คน	22.98%
ตะวันออกเฉียงเหนือ	515,514 คน	38.51%
ใต้	149,060 คน	11.14%
กรุงเทพมหานคร	50,641 คน	3.78%
ไม่ระบุ	39,353 คน	2.94%
รวม	1,338,508 คน	100.00%

ประเภทความพิการ

ตามพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. 2550

1. ความพิการทางการเห็น
2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. ความพิการทางร่างกายหรือทางการเคลื่อนไหว
4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. ความพิการทางสติปัญญา
6. ความพิการทางการเรียนรู้
7. ออทิสติก

สถิติการจดทะเบียนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ
ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550
ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2537 ถึง วันที่ 1 มกราคม 2556

พ.ร.บ.การฟื้นฟูฯ พ.ศ. 2534

มาตรา 4 คนพิการ หมายความว่า
คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่อง
ทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือ
จิตใจตามประเภทและหลักเกณฑ์
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

กระทรวงมหาดไทยขณะนั้นได้มอบให้
กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ออก
กฎกระทรวงฉบับที่ 2

พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

มาตรา 4 หมายความว่า บุคคลซึ่ง
มีข้อจำกัดในการปฏิบัติ
กิจกรรมในชีวิตประจำวัน
หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม
เนื่องจากมี ความบกพร่องทางการ
เห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว
การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์
พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้
หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบ
กับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 ว่าด้วยประเภทและ
การวินิจฉัย คนพิการแบ่งเป็น 5
ประเภท

1. พิการทางการมองเห็น
2. พิการทางการได้ยินหรือสื่อ
ความหมาย
3. พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว
4. พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. พิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้อง
ได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้าน
ใดเพื่อสามารถปฏิบัติกิจกรรม ใน
ชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วม
ทางสังคมได้ อย่างบุคคลทั่วไปทั้งนี้
ตามประเภทและหลักเกณฑ์ ที่
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพัฒนา
สังคม และความ มั่นคงของมนุษย์
ประกาศกำหนด

ประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมฯ
เรื่อง กำหนดประเภท และ
หลักเกณฑ์ความพิการ

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ

โดยที่เห็นเป็นการสมควรกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ”

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันทีประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้กำหนดประเภทความพิการ ดังนี้

- (๑) ความพิการทางการเห็น
- (๒) ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
- (๓) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
- (๔) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก
- (๕) ความพิการทางสติปัญญา
- (๖) ความพิการทางการเรียนรู้

ข้อ ๔ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเห็น ได้แก่

(๑) ตามอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตารวมตาแล้ว อยู่ในระดับต่ำกว่า ๓ ส่วน ๖๐ เมตร (๓/๖๐) หรือ ๒๐ ส่วน ๔๐๐ ฟุต (๒๐/๔๐๐) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๑๐ องศา

ประเภทความพิการ

1. พิการทางการมองเห็น
2. พิการทางการได้ยินหรือสื่อ
ความหมาย
3. พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว
4. พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. พิการทางสติปัญญาหรือการ
เรียนรู้

- 1.ความพิการทางการเห็น
- 2.ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อ
ความหมาย
- 3.ความพิการการเคลื่อนไหวหรือทาง
ร่างกาย
- 4.ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
- 5.ความพิการทางสติปัญญา
- 6.ความพิการทางการเรียนรู้
7. ออทิสติก

1. พิการทางการเห็น

1. **ตาบอด** หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของ **สายตาข้างที่ดีกว่า** เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดา แล้ว อยู่ในระดับแย่กว่า **๓ ส่วน ๖๐ เมตร (๓/๖๐) หรือ ๒๐ ส่วน ๔๐๐ ฟุต (๒๐/๔๐๐)** ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือมี **ลานสายตาแคบกว่า ๑๐ องศา**

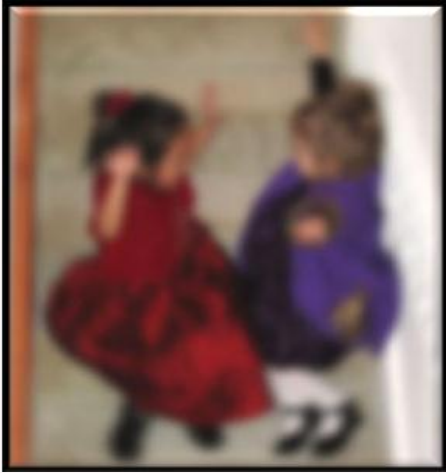
2. **ตาเห็นเลือนราง** หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของ **สายตาข้างที่ดีกว่า** เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับตั้งแต่ **๓ ส่วน ๖๐ เมตร (๓/๖๐) หรือ ๒๐ ส่วน ๔๐๐ ฟุต (๒๐/๔๐๐)** ไปจนถึงแย่กว่า **๖ ส่วน ๑๘ เมตร (๖/๑๘) หรือ ๒๐ ส่วน ๗๐ ฟุต (๒๐/๗๐)** หรือมี **ลานสายตาแคบกว่า ๓๐ องศา**

หลักการพิจารณา

- วัดค่าการเห็น(**Visual Acuity:VA**) หรือค่าลานสายตา**Visual Field**
- ตรวจทั้ง **2** ข้าง แต่ใช้ข้างที่ดีกว่าตัดสิน
- ตรวจ **snellen** ให้ใส่แว่นที่ใช้อยู่
- ถ้าตรวจแล้วไม่แน่ใจให้ส่งหมอตา
- ต้องผ่านการรักษาและสิ้นสุดมาแล้ว

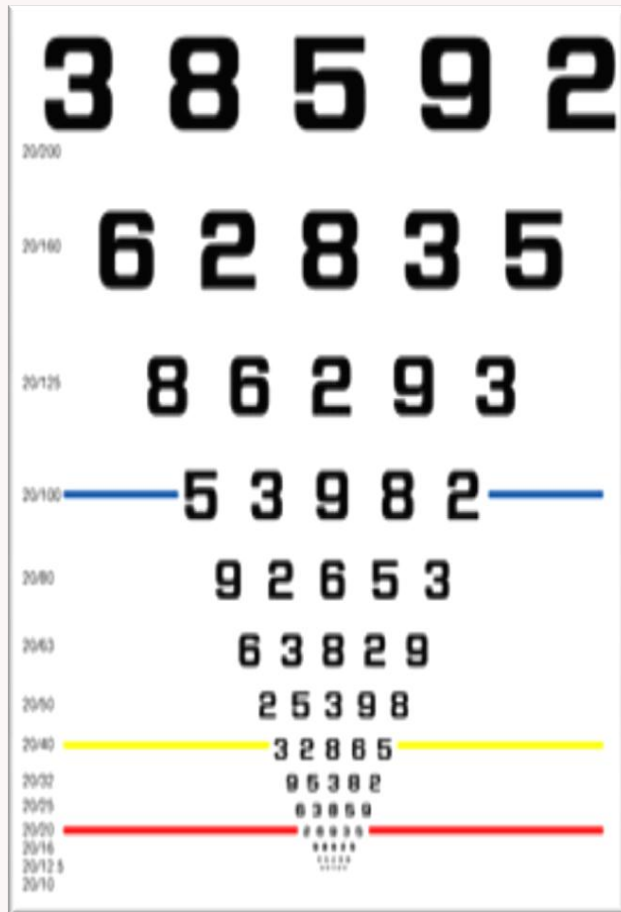
ความผิดปกติทางการเห็น

	พิจารณาที่สายตา	พิจารณา ที่ลานสายตา	ลักษณะ ความพิการ
1.	6/18 ลงไปถึง 6/60 (สายตาเลือนราง)	แคบกว่า 30 องศาจนถึง 10 องศา	สายตาพิการ
2.	น้อยกว่า 6/60 ลงไปถึง 1/60 (สายตาเลือนราง)		
3.	น้อยกว่า 3/60 ลงไปถึง 1/60	แคบกว่า 10 องศาจนถึง 5 องศา แคบกว่า 5 องศาลงไป	ตาบอดชั้นหนึ่ง
4.	น้อยกว่า 1/60 ลงไปถึงเห็นเพียง แสงสว่าง		ตาบอดชั้นสอง
5.	มองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง		ตาบอดชั้นสาม

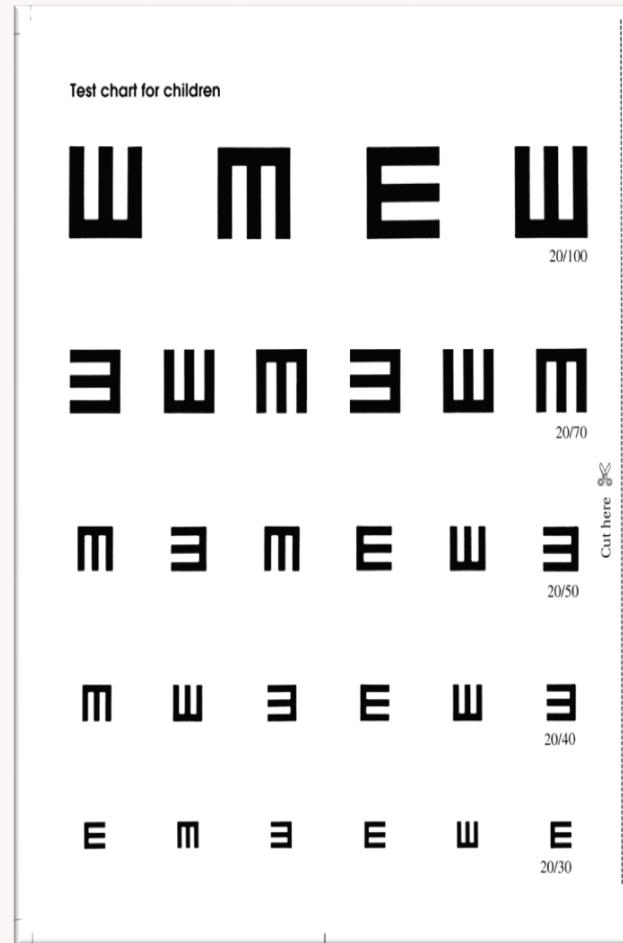

สูญเสียนายตา สายตาปกติ สูญเสียนานสายตา

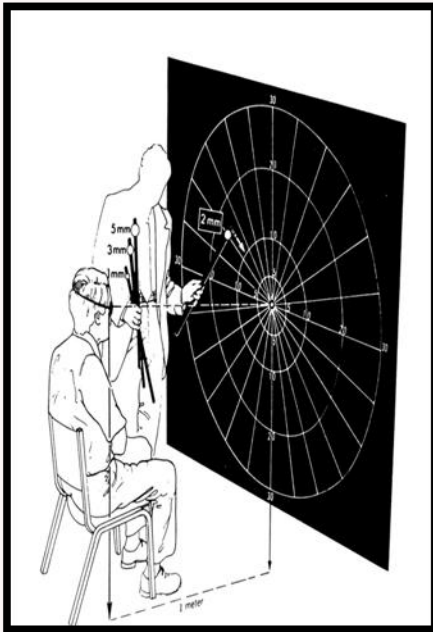
เปรียบเทียบการสูญเสียนายตาและการสูญเสียนานสายตา

Snellen chart

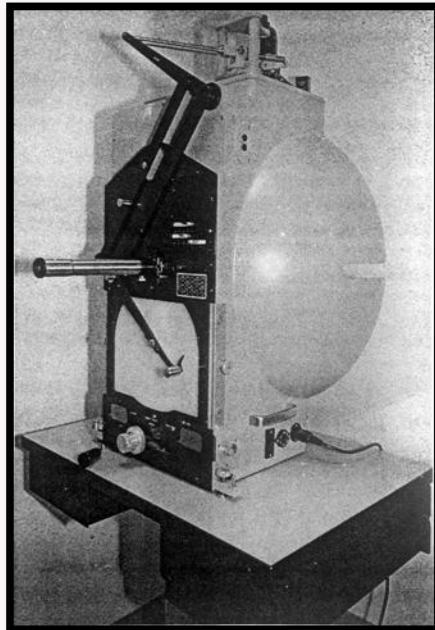
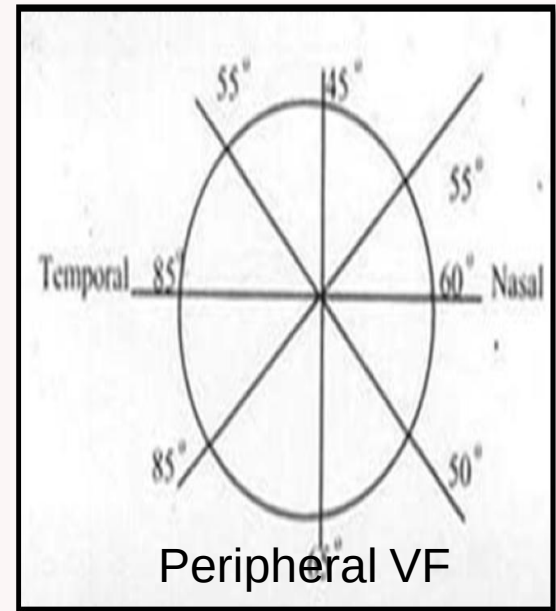

E chart

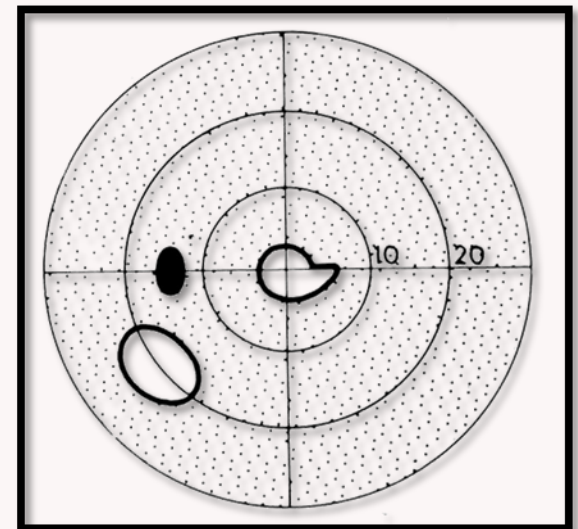

Tangent screen

Automated
perimeter

Arch perimeter

Central VF

คนพิการตามกฎหมาย ไม่ครอบคลุมบุคคลต่อไปนี้

- ตาบอดเพียง 1 ข้าง
- ตาบอดสี
- ตาเข ตาเหล่
- สายตาสั้น/ยาว แต่ใส่แว่นตาธรรมดาแล้ว
เห็นชัด

**การจดทะเบียน
คนพิการ**

**บัตรประจำตัว
คนพิการ**

ใบรับรองความพิการ

- **ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (หมอ) เป็น** ผู้ตรวจวินิจฉัย และออกใบรับรองความพิการ โดยระบุประเภทความพิการ
- **ไม่ต้องตรวจวินิจฉัย** หากนายทะเบียนเห็นว่ามีความพิการ **ที่สามารถมองเห็นได้โดยประจักษ์**

ประจักษ์-, ประจักษ์ ว. ปากกุด ออาจเป็นทางตาหรือใจก็ได้ เช่น ประจักษ์แก่ตา ประจักษ์แก่ใจ

บัตรประจำตัวคนพิการ

การมีบัตร = Password

- เพื่อรับสิทธิประโยชน์ตาม **มาตรา ๒๐ (๑)-(๑๐)**
- ให้คนพิการ / **ผู้แทน**ขอมีบัตรประจำตัวคนพิการต่อนายทะเบียน
- คนพิการเฉพาะผู้มีสัญชาติ**ไทย**
- มีอายุ **6 ปี**

มาตรา ๒๐

- (๑) ฟิ้นฟูสมรรถภาพ บริการการแพทย์
- (๒) การศึกษา
- (๓) การอาชีพ
- (๔) การยอมรับ/ร่วมในสังคม อย่างเท่าเทียม
- (๕) การช่วยเหลือให้เข้าถึงโครงการ กฎหมาย
- (๖) ข้อมูลข่าวสาร
- (๗) ล่ามภาษามือ
- (๘) สัตว์นำทาง/อุปกรณ์
- (๙) เบี้ยความพิการ
- (๑๐) ที่อยู่อาศัย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยความในมาตรา ๒๐ (๑) และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ “การฟื้นฟูสมรรถภาพ” หมายความว่า การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิมไว้ โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์ เพื่อให้คนพิการได้ปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น

ข้อ ๒ ให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- (๑) การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่นๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์
- (๒) การแนะนำ การให้คำปรึกษา และการจัดบริการเป็นรายกรณี
- (๓) การให้ยา ผลิตภัณฑ์ เวชภัณฑ์และหัตถการพิเศษอื่นๆ เพื่อการบำบัดฟื้นฟู เช่น การฉีดยาลดเกร็ง การรักษาด้วยไฟฟ้า Hemoencephalography (HEG) เป็นต้น
- (๔) การศัลยกรรม
- (๕) การบริการพยาบาลเฉพาะทาง เช่น พยาบาลจิตเวช เป็นต้น
- (๖) กายภาพบำบัด
- (๗) กิจกรรมบำบัด
- (๘) การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด)
- (๙) พฤติกรรมบำบัด
- (๑๐) จิตบำบัด
- (๑๑) ดนตรีบำบัด
- (๑๒) พลบำบัด

(๑๓) ศิลปะบำบัด

(๑๔) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยิน

(๑๕) การพัฒนาทักษะในการสื่อความหมาย

(๑๖) การบริการส่งเสริมพัฒนาการ หรือบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

(๑๗) การบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เช่น นวดไทย ผิงเข็ม เป็นต้น

(๑๘) การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัด เช่น กลุ่มสนทนากการ เป็นต้น

(๑๙) การประเมินและเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ

(๒๐) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น การสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว

(๒๑) การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

(๒๒) การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการ

(๒๓) การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก

(๒๔) การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เช่น การฝึกทักษะชีวิต การฝึกทักษะการดำรงชีวิต อิสระสำหรับคนพิการ การฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เป็นต้น

(๒๕) การบริการทันตกรรม เช่น การเคลือบหลุมร่องฟัน เป็นต้น

(๒๖) การให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ

ข้อ ๓ ให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ การรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วย
ความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการ จากสถานพยาบาลของรัฐ สถานพยาบาลในกำกับของรัฐ
สถานพยาบาลรัฐวิสาหกิจ สถานพยาบาลเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนด ในเรื่อง
ต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) ค่าห้องและค่าอาหารตามอัตราที่หน่วยงานของรัฐกำหนด
- (๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
- (๓) ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ
- (๔) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ

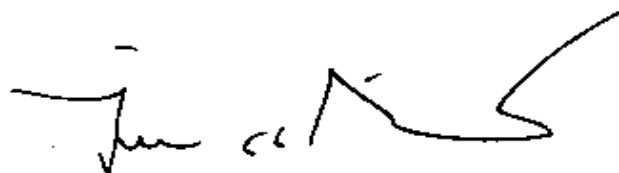
ข้อ ๔ ให้สถานพยาบาลตามข้อ ๓ เบิกค่าใช้จ่ายตามสิทธิของคนพิการที่ได้รับตามกฎหมาย
หรือระเบียบของหน่วยงานของรัฐว่าด้วยการนั้นก่อน และหากสิทธิตามกฎหมายหรือระเบียบของ
หน่วยงานของรัฐว่าด้วยการนั้นไม่เพียงพอตามความจำเป็น ให้สถานพยาบาลแห่งนั้นส่งเรื่องไปยัง
หน่วยงานที่เป็นผู้กำหนดสิทธิตามกฎหมายหรือระเบียบของหน่วยงานของรัฐเพื่อให้การสนับสนุน
ต่อไป

ข้อ ๕ ในกรณีที่อุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ ที่คนพิการ นั้นได้รับ ชำรุดบกพร่องใช้การไม่ได้ ให้สถานพยาบาลตามข้อ ๓ ทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปลง ชิ้นส่วนของอุปกรณ์หรือจัดหาให้ใหม่ หรือส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายตาม ข้อ ๔

ข้อ ๖ ให้ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ เป็นหน่วยประสานงาน และสนับสนุนงานด้านวิชาการ เทคโนโลยีด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การวิจัยพัฒนา นวัตกรรม รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่มีมูลค่าสูงเฉพาะกรณีที่กฎหมายหรือระเบียบ ของหน่วยงานของรัฐมิได้กำหนดไว้

ข้อ ๗ ประกาศนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.๒๕๕๒

(นายวิทยา แก้วภราดัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

เครือข่ายด้านเวชกรรมฟื้นฟูด้านบริการ

4.3 เครือข่าย O + M

เครือข่ายอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่มีมูลค่าสูง

เครือข่ายอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่มีมูลค่าสูง

- การเห็น
- รถเข็น,รถนั่งสามล้อสำหรับพื้นผิวขรุขระ(Triwheeler)
- กายอุปกรณ์
- สื่อส่งเสริมพัฒนาการ

เครือข่ายด้านเวชกรรมฟื้นฟูด้านบริการ

4.4 เครือข่ายอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่มีมูลค่าสูง

4.4. เครือข่าย **LOW VISION**

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

1.หมวดอุปกรณ์ทางการมองเห็น

1. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัว กำลังขยาย ๕ เท่า
2. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัว กำลังขยาย ๗ เท่า
3. อุปกรณ์แว่นขยายแบบวางตั้ง กำลังขยาย ๑๒.๕ เท่าชนิดมีด้ามถือพร้อมแสงไฟในตัว
4. กล้องส่องตาเดี่ยว แวริโอ พลัส ระบบปริซึม
5. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัวหน้าเลนส์กว้าง กำลังขยาย ๓.๕ เท่า
6. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัว กำลังขยาย ๔ เท่า
7. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัว กำลังขยาย ๑๐ เท่า
8. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัว ใช้มองใกล้พร้อมมีกล้องส่องทางไกลใช้มองไกลในตัวเดียวกันกำลังขยาย มองใกล้ ๓.๒เท่า มองไกล๒.๕ เท่า
9. แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัวหน้าเลนส์กว้าง กำลังขยาย ๖.๒๕
- 10 กล้องส่องดูไกล ขนาดเล็กชนิดพกพา กำลังขยาย ๘ เท่า

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

1. หมวดอุปกรณ์ทางการมองเห็น

11. กล้องส่องดูไกล ชนิดตาเดียว กำลังขยาย ๖ เท่า
12. กล้องส่องดูไกล ชนิดสองตา รุ่น NB๒๓-๑๐๒๕c
13. กล้องส่องดูไกลชนิดตาเดียว กำลังขยาย ๘ เท่า
14. กล้องส่องดูไกลหน้าเลนส์สี่เหลี่ยมสำหรับมองสิ่งรอบตัวได้ในระยะ ๑ เมตร
15. เลนส์ขยายภาพชนิดรวมแสงใช้วางทาบบนวัตถุ ขนาด ๒ x ๕๐ mm
16. เลนส์ขยายภาพชนิดรวมแสงใช้วางทาบบนวัตถุ ขนาด ๒ x ๖๕ mm
17. เลนส์ขยายภาพชนิดรวมแสงใช้วางทับบนวัตถุ กำลังขยาย ๖ เท่า
18. แว่นขยายชนิดพกพาขนาดเล็ก กำลังขยาย ๑๐ เท่า
19. แว่นขยายชนิดพกพาขนาดเล็ก กำลังขยาย ๔ เท่า
20. แว่นขยายชนิดพกพาขนาดเล็ก กำลังขยาย ๗ เท่า
21. แว่นขยายระบบ video เพื่อขยายภาพออกจอโทรทัศน์ กำลังขยาย ๑๗.๕ เท่า

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

1. หมวดอุปกรณ์ทางการมองเห็น

22. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๕X เลนส์มีข้างเดียว
23. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๕X เลนส์มีสองข้าง
24. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๖X มีเลนส์ข้างเดียว
25. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๖X เลนส์มีสองข้าง
26. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๘X เลนส์มีข้างเดียว
27. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๘X เลนส์มีสองข้าง
28. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๔X เลนส์มีสองข้าง
29. แว่นตาขยายภาพชนิดเลนส์นูน กำลังขยาย ๔X เลนส์มีข้างเดียว

รายการปัจจุบันศูนย์สิรินธร 16/2/2012

1.

เลนส์ขยายภาพชนิดรวมแสง
ใช้วางทับบนวัตถุ ขนาด 45
 มม

2.

แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มี
แสงไฟในตัวหน้าเลนส์กว้าง
กำลังขยาย 3.5,4,5,7,10 เท่า

รายการปัจจุบันศูนย์สิรินธร 16/2/2012

3.

แว่นขยายมือถือแบบพกพาที่มีแสงไฟในตัว ใช้
มองใกล้

พร้อมมีกล้องส่อง ทางไกลใช้มองไกลในตัว
เดียวกัน

กำลังขยาย มองใกล้ 3.2 เท่า มองไกล 2.5 เท่า

4.

อุปกรณ์แว่นขยายแบบวางตั้ง
ชนิดมีด้ามถือพร้อมแสงไฟในตัว
กำลังขยาย 12.5 เท่า

รายการปัจจุบันศูนย์สิรินธร 16/2/2012

5.

กล้องส่องดูใกล้ชนิดตาเดียว แวไร
โอ-พลาสติก ระบบปริซึม

6.

แว่นขยายชนิดพกพาขนาด
เล็กกำลังขยาย 4,7,10 เท่า

รายการปัจจุบันศูนย์สิรินธร 16/2/2012

7.

อุปกรณ์แว่นขยายแบบวางตั้ง
กำลังขยาย 6,10 เท่า ชนิดมีที่
สอดปากกาที่ฐาน

8.

กล้องส่องดูไกลขนาดเล็กน้ำหนักเบา
พับเก็บได้ สำหรับผู้มีสายตาเลือนราง
ใช้พกพา สามารถมองเห็นสิ่งรอบตัวได้ใน
ระยะ 1.5 เมตร กำลังขยาย 8 เท่า

9.

กล้องส่องดูใกล้หน้าเลนส์สีเหลี่ยม
สำหรับมองสิ่งรอบตัวได้ในระยะ
ใกล้ 1 เมตร กำลังขยาย 6 เท่า

10.

แว่นตาขยายภาพแบบสองตาซึ่งมี
Optics ชนิด Diffractive
กำลังขยาย 2.5x (10 D)

11.

แว่นตาขยายภาพแบบ
กรอบครึ่งตา กำลังเลนส์
+6D,8D,10D

12.

แว่นขยายภาพชนิดเลนส์นูนที่
มีกำลังขยายสูง 4,5,6,8,10,12
เท่า (เลนส์มีสองข้าง)

13.

แว่นขยายภาพชนิดเลนส์นูนที่มีกำลังขยายสูง 4, 5, 6, 8, 10, 12 เท่า (เลนส์มีข้างเดียว)

14.

แว่นกรองแสงสำหรับผู้มีสายตา
เลือนลาง (กรองแสงที่ 450nm)
(กรองแสงที่ 511nm)
(กรองแสงที่ 527nm)

รายการปัจจุบันศูนย์สิรินธร 16/2/2012

15.

แว่นขยายมือถือแบบพกพากำลังขยาย
2,2.25,2.5,3.25 เท่า

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

3.หมวดรถนั่งคนพิการ

1. รถนั่งคนพิการชนิดปรับให้เหมาะสมกับความพิการ และขนาดของผู้พิการ แบบสำหรับเด็กที่พิการทางสมอง
2. รถนั่งชนิด3ล้อใช้บนพื้นไม่เรียบ

บริการนั่งคนพิการแบบ 3 ล้อสำหรับ
ใช้ในชนบท (Three wheeler)

บริการนั่งคนพิการและระบบจัดท่านั่ง (Seating)

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

2.หมวดแขน - ขาเทียม

1. แขนเทียมระดับหัวไหล่ แบบแกนใน ข้อไหล่แบบบานพับ ข้อมือแบบพับงอได้
2. แขนเทียมระดับหัวไหล่ แบบแกนใน ข้อไหล่แบบหมุนได้หลายทิศทาง ข้อมือแบบพับงอได้
3. แขนเทียมระดับข้อไหล่ แบบแกนใน ข้อไหล่แบบหมุนได้หลายทิศทาง
4. แขนเทียมระดับเหนือศอก แบบแกนใน
5. แขนเทียมระดับเหนือศอก แบบแกนใน สำหรับความยาวต่อแขนสั้น
6. แขนเทียมไฟฟ้าชนิดมือมีอุปกรณ์ตรวจจับ
7. แขนเทียมไฟฟ้าชนิดมือควบคุม 2 ช่องทาง
8. แขนเทียมไฟฟ้าชนิดมือมีระบบป้องกันการอำมือออก
9. ขาเทียมระดับใต้เข่าแบบแกนในเท้าแกนเดียว
10. ขาเทียมระดับใต้เข่าแบบแกนในเท้ามีแรงส่ง
11. ขาเทียมระดับเข่าแบบแกนในเท้าแกนเดียว
12. ขาเทียมระดับเข่าแบบแกนในเท้ามีแรงส่ง

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

4. หมวดอุปกรณ์สื่อส่งเสริมพัฒนาการ

1. ชุดสื่อส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ0-1ปี
2. ชุดสื่อส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ1-2ปี
3. ชุดสื่อส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ2-3ปี
4. ชุดสื่อส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ3-4ปี
5. ชุดสื่อส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ4-5ปี
6. คู่มือกระตุ้นพัฒนาการพร้อมCDสำหรับเด็ก0-1ปี
7. คู่มือกระตุ้นพัฒนาการพร้อมCDสำหรับเด็ก1-2ปี
8. คู่มือกระตุ้นพัฒนาการพร้อมCDสำหรับเด็ก2-3ปี
9. คู่มือกระตุ้นพัฒนาการพร้อมCDสำหรับเด็ก3-4ปี
10. คู่มือกระตุ้นพัฒนาการพร้อมCDสำหรับเด็ก4-5ปี

รายการอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง

2.หมวดแขน – ขาเทียม

13. ขาเทียมระดับเหนือเข่าข้อเท้าแกนเดี่ยวข้อเข่าชนิดแกนเดี่ยว
14. ขาเทียมระดับเหนือเข่าข้อเท้าแกนเดี่ยวข้อเข่าชนิดหลายแกน
15. ขาเทียมระดับสะโพกแบบแกนใน
16. เบ้าอ่อนขาเทียมได้เข่าระบบเดือย
17. เบ้าอ่อนขาเทียมได้เข่าระบบวาล์วเดี่ยว
18. เบ้าอ่อนขาเทียมได้เข่าระบบดูดสูญญากาศ

แนวทางการให้การสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการแก่ สถานพยาบาลในปี 2554

- ▶ สถานพยาบาลต้องมีศักยภาพด้านสถานที่
- ▶ สถานพยาบาลต้องมีผู้เชี่ยวชาญสามารถประเมินการให้อุปกรณ์ฯ แก่คนพิการในแต่ละประเภทความพิการได้
- ▶ ต้องมีการฝึกการใช้อุปกรณ์ฯ ให้กับคนพิการ
- ▶ มีการติดตามประเมินผล
- ▶ มีระบบรายงานกลับเพื่อเป็นฐานข้อมูลนำเสนอต่อคณะกรรมการต่อไป

ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
Sirindhorn National Medical Rehabilitation Center (SNMRC)

[site map](#) | [ติดต่อเรา](#)

**ผลการดำเนินงานและปัจจัยสู่ความสำเร็จของการ
จัดบริการฝึกทักษะ O&M สำหรับคนตาบอด**

รูปแบบที่ 1: ฝึกเป็นกลุ่มใน

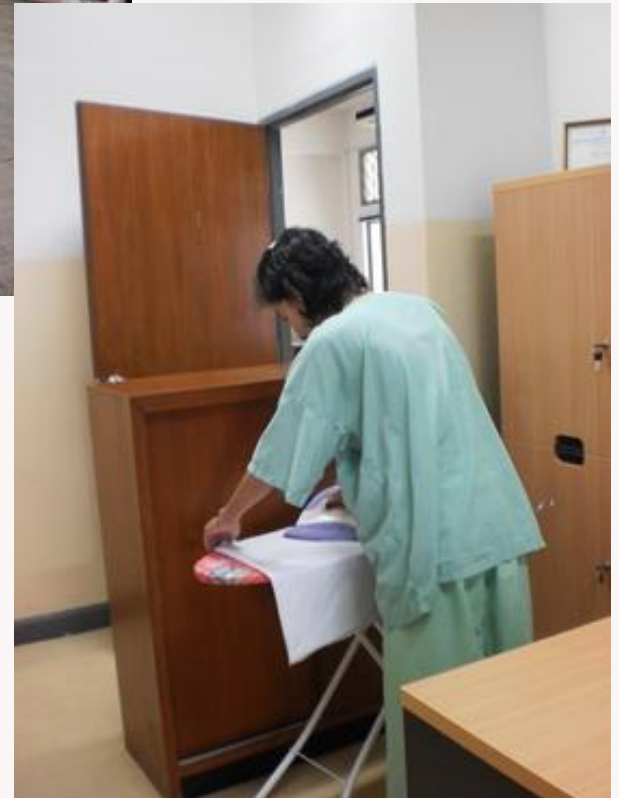
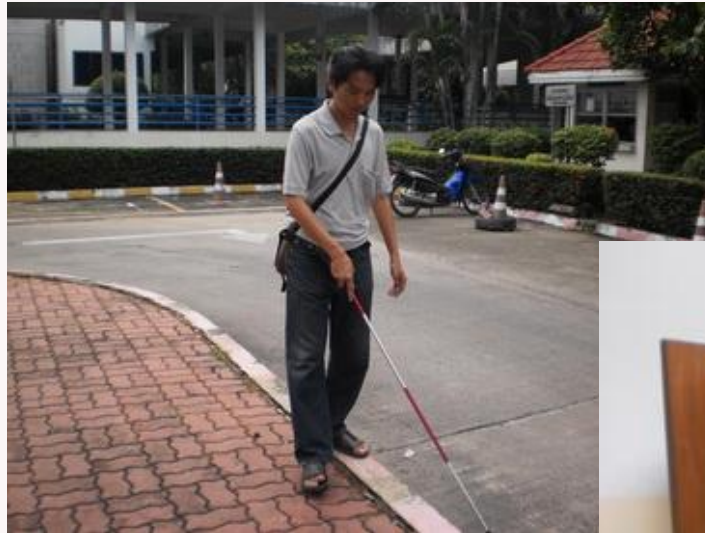
ชุมชน

รูปแบบที่ 2: ฝึกโดยจ้างเหมาองค์กรคนพิการ

รูปแบบที่ 3: ให้บริการแบบเดี่ยว(OPD/IPD)

แนวทางการตรวจราชการและนิเทศงาน (กรณีปกติ) ประจำงบประมาณ พ.ศ. 2556

ตัวชี้วัด: ร้อยละของคลินิกผู้สูงอายุ ผู้พิการ
คุณภาพ

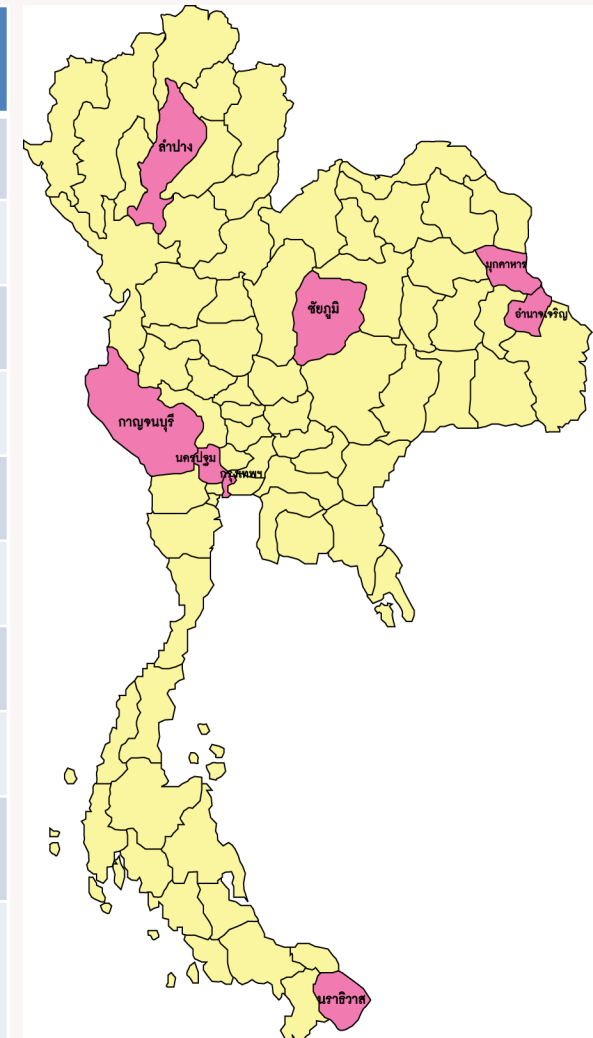
ตัวชี้วัด 38 ร้อยละคลินิกผู้สูงอายุ ผู้พิการคุณภาพ (ไม่น้อยกว่า 70)

38.2 ร้อยละของคลินิกสายตาเคลื่อนรางใน รพศ./รพท.
ที่มีคุณภาพ (ร้อยละ 70)

38.3 ร้อยละของคลินิกเวชกรรมฟื้นฟูใน รพศ./รพท.
ที่มีคุณภาพ (ร้อยละ 70)

พื้นที่เป้าหมายคลินิกสายตาเลือนราง จำนวน 10 แห่ง

ลำดับ	ชื่อสถานพยาบาล	เครือข่ายบริการ
1	รพ.ลำปาง	1
2	ร.พ.พหลพลพยุหเสนา	5
3	รพ.เมตตาประชารักษ์ นครปฐม	5
4	รพ.ชัยภูมิ	9
5	รพ.มุกดาหาร	10
6	รพ.อำนาจเจริญ	10
7	รพ.นราธิวาสราชนครินทร์	12
8	รพ.ราชวิถี	กทม.
9	สถาบันประสาทวิทยา	กทม.
10	สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี	กทม

ประเด็นการตรวจราชการ

❖ เกณฑ์คุณภาพคลินิกสายตาเลือนราง

ร่างเกณฑ์มาตรฐาน: กำหนดแบบ **Milestone** 5 ระดับ เช่น

- ระดับที่ 1 มีบุคลากรและเครื่องมือที่จำเป็น(**input**)
- ระดับที่ 2 มีข้อ 1 และมีการประเมินพื้นฐานตามมาตรฐาน(**process**)
- ระดับที่ 3 มีข้อ 2 และมีการให้บริการพื้นฐานตามมาตรฐาน
(**process**)
- ระดับที่ 4 มีข้อ 3 และมีระบบส่งต่อทั้งภายในและภายนอกหน่วยบริการ
(**process**)
- ระดับที่ 5 มีข้อ 4 และมีการประเมินผลลัพธ์การให้บริการ(**output**)
(**ICF**)

สวัสดี

